

תת"ע 8248/03/15 - מדינת ישראל נגד עואודה סאאד

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

06 יוני 2016

תתע"א 8248-03-15 מדינת ישראל נ'

עואודה סאאד

בפני כבוד השופט אהרן האוזרמן

מדינת ישראל בעניין:

המאשימה

ע"י ב"כ עו"ד מיכל לוי

נגד

עואודה סאאד

הנאשם

ע"י ב"כ עוה"ד דוד גולן

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב האישום, וכן בעובדות כתב האישום המצורף מתיק פ"ל 1017-07-15 של בית המשפט לתעבורה בירושלים, המייחסים לו ביצוע עבירות כדלקמן:

ביום **21.03.15**, נתפס הנאשם בכף ע"י שוטרים, כשהוא נוהג רכב בשכרות, לאחר שנעצר לבדיקת משטרה במחסום ברחוב החשמונאים בתל אביב, והוברר על פי בדיקת "ינשוף" כי ריכוז האלכוהול בליטר אויר נשוף של הנאשם הנו 685 מיקרוגרם, העולה על המידה הקבועה.

ביום **03.07.15** נתפס הנאשם בכף על ידי שוטרים בשנית, כשהוא נוהג רכב בשכרות ובזמן פסילה, לאחר שנעצר לבדיקה במחסום משטרה ברחוב העלייה בבית שמש, והוברר על פי בדיקת "ינשוף" כי ריכוז האלכוהול בליטר אויר נשוף אצלו הנו 330 מיקרוגרם, וכן כי הנאשם פסול מנהיגה הן לאחר שנפסל במסגרת בקשה לפסילה עד תום ההליכים שהוגשה בתיק הקודם כאמור, והן משום היותו פסול מנהיגה בתיק 3767-06-10 מבית משפט לתעבורה פתח תקווה. בנוסף הנאשם נהג כשרישיונו פקע משנת 2005 וללא ביטוח.

יש לציין כי הנאשם נהג לכאורה בפסילה וללא רישיון נהיגה וביטוח גם במועד בו נתפס בתיק הראשון ואולם מאחר ועובדות אלו לא נכללו בכתב האישום (בהזמנה לדין שנרשמה במקום) וכתב האישום לא תוקן, "כבולה" המאשימה בהודייתו של הנאשם בכתב האישום כפי שהוא.

ביחס לאירוע השני מיום 03.07.15 כאמור, הוגש כתב אישום בבית משפט לתעבורה בירושלים בפ"ל 1017-07-15. יחד עם כתב האישום הוגשה בקשה למעצר הנאשם עד לתום ההליכים. הנאשם נעצר מיום 03.07.15 ועד ליום 06.08.15 מאחורי סורג ובריה. ביום 06.08.15 הועבר הנאשם למעצר בתנאי פיקוח באזק אלקטרוני בביתו, ומאז ועד היום הוא מצוי שם במעצר בית.

ביום 19.10.15 ניתנה הכרעת הדין ולבקשת ההגנה הפניתי את הנאשם לשירות המבחן למבוגרים לקבלת תסקיר הן באשר לבדיקת בקשתו להשתלב בטיפול במסגרת הליך שיקומי זאת נוכח התמכרותו רבת השנים המוכחת של הנאשם לאלכוהול והן על מנת לקבל המלצה עונשית. הובהר לנאשם באותו מעמד כי אל לו לפתח ציפיות עקב הפנייתו לשירות המבחן.

תסקיר שירות המבחן

התקבלו 2 תסקירים, המבוססים על פגישה בנאשם ועל היכרות קודמת עמו מתיקים קודמים. הנאשם בן 30, ולו בעיה ידועה ארוכת שנים של התמכרות לאלכוהול. לנאשם רקע אישי ומשפחתי קשה, העומד מאחורי מעורבותו בפלילים מאז נעוריו ועד שנות בגרותו. לראשונה בחייו, נרתם עתה הנאשם הלכה למעשה להליך טיפולי שיקומי.

בתסקיר הראשון, מיום 28.12.15 התרשמה קצינת המבחן כי הנאשם מגלה הבנה ראשונית לבעייתיות שבהתנהלותו בכלל ובשימוש באלכוהול בפרט וכי מגלה מוטיבציה ורצון להשתלב בטיפול. קצינת המבחן מציינת כגורמי סיכוי ומוטיבציה להצלחת השיקום את העובדה כי הנאשם ניסה בשנים האחרונות לשנות מדרכיו, במיוחד בתחום הפלילי וכי התחתן לפני כשנתיים ועובד בשנים האחרונות באופן רציף. להערכתה לידת ביתו (לפני כשנה) מהווה עבורו גורם מדרבן לשינוי.

הנאשם נשלח לאבחון ותחילת הליך טיפולי בעמותת "אפשר" המטפלת בהתמכרות לאלכוהול, ושירות המבחן ביקש דחייה בת 4 חודשים לשם מעקב אחר מידת ההתמדה של הנאשם בטיפול.

בתסקיר שני, משלים, מיום 24.05.16 מדווחת קצינת המבחן כי אכן הנאשם השתלב בהצלחה בטיפול במסגרת עמותת "אפשר" ומגלה אחריות ומחויבות מלאה כלפי התהליך. לצורך זה הותרה יציאתו ממעצר הבית והנאשם כפי שדווחה עו"ס של העמותה מקפיד להגיע לטיפול שבועי באופן קבוע ורציף. דווח על התקדמות במהלך הטיפול וכי נעשתה עבודה עם הנאשם בעניין עמדותיו כלפי שימוש לרעה באלכוהול, שליטה עצמית ומחויבות להימנע מאלכוהול וכן הנאשם השתלב בהצלחה בקבוצת A.A (אלכוהוליסטים אנונימיים). בדיקות יזומות לגילוי אלקהול שמסר, נמצאו נקיות.

קצינת המבחן התרשמה מקיומו של פוטנציאל שיקומי, המתבטא בהתנהגותו של הנאשם, השתתפותו בקבוצת A.A והבעת מוטיבציה ונכונות להמשך טיפול במסגרת עמותת "אפשר" אשר להערכתה נשענת על השינוי המשפחתי שבנישואיו הטריים של הנאשם העובדה כי הוא אב לתינוקת בת שנה וחצי [ואף בת זוג נמצאת שוב בהריון].

הומלץ על ענישה באפיק שיקומי כולל ריצוי מאסר בעבודות שירות, והטלת צו מבחן.

דין:

בשלב ראשון יש לקבוע את מתחם העונש ההולם ובגדרו לקבוע את העונש שיוטל על הנאשם. מכיוון שצורף בפני כתב אישום נוסף, בהתאם לס' 40ג(ב) לחוק העונשין, אני קובע כי מדובר ב-2 "אירועים" ולא באירוע אחד. למרות שהמקור להתנהגותו העבריינית של הנאשם הוא ההתמכרות לאלכוהול, לא ניתן לגלות מהמעשים כי מדובר בתכנון אחד או

מחשבה פלילית אחת לכן את מעשי הנאשם יש לבחון כשני אירועים נפרדים, אשר לכל אחד מהם יש לקבוע מתחם ענישה נפרד. בשלב שני יקבע מתחם הענישה הכולל. [ראה: ע"פ 1127/13 ג'אבר נ' מ", (פורסם במאגרים) (20.04.14)].

קביעת מתחם הענישה:

סעיף 40ג(א) לחוק העונשין (לאחר תיקונו בתיקון 113) קובע כי מתחם העונש ההולם את מעשה העבירה שביצע הנאשם, ייקבע בהתאם לעיקרון המנחה [עקרון ההלימה] הקבוע בסעיף 40ב לחוק. לשם מציאת היחס ההולם בין העבירה, מידת אשמו של העבריין והעונש בהתאם לעקרון המנחה, יתחשב בית המשפט: בחומרת העבירה, בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

חומרת העבירות, הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו:

העבירות בהן הורשע הנאשם הינן עבירות חמורות ומסוכנות. אין ספק כי התנהגותו של הנאשם משקפת לצד זלזול בחוק ובהחלטת ביהמ"ש, אף סכנה קרובה וממשית לשלום הציבור ולבטחונו.

נהיגה בפסילה הינה מבין העבירות החמורות ביותר שבפקודת התעבורה. [לעניין זה ראה: ע"פ (ת"א) 4372/98 סדייב נ' מ"י ; רע"פ 1812/94 דורון פרץ נ' מ"י ; רע"פ 6115/06 מ"י נ' אבו לבן ; רע"פ 3943/11 אסלם ברהום נ' מ"י, (פורסמו במאגרים)].

נהיגה בשכרות, מבטאת סכנה מוחשית לציבור המשתמשים בדרך. הנהיגה ברכב דורשת ביצוע מכלול פעולות הדורשות תשומת לב. ריכוז, מיומנות ויכולת תגובה מידית. מי שאינו מצוי במלוא חושיו עקב צריכת אלכוהול, מכניס עצמו מראש למצב בו נפגעת יכולתו לנהוג בבטחה.

[רע"פ 2148/11 רומן סמולנסקי נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים)].

הערכים המוגנים, בראש ובראשונה הם ערך שמירת חיי אדם. לצד זה ניצב ערך שמירת שלטון החוק וחובת הציות להחלטות ולגזרי הדין של בית המשפט.

נהיגה בפסילה, מבטאת זלזול עמוק ובסיסי בשלטון החוק, בהוראות בתי המשפט ובצוויו, ופוגעת במנהל תקין ובסדר הציבורי. נהיגה בשכרות מבטאת כניסה למצב של "פיזיות" וטומנת בחובה סיכון ממשי ומידי לנאשם עצמו ולציבור הרחב של המשתמשים בדרך.

מדיניות הענישה הנהוגה בבתי משפט:

מדיניות הענישה נלמדת מתוך סקירת טווח העונשים שנפסקו בבתי המשפט, במקרים דומים.

נהיגה בפסילה:

נהיגה בפסילה הינה מבין העבירות החמורות ביותר שבפקודת התעבורה, אשר אף המחוקק ראה להורות בצידה על עונש של 3 שנות מאסר (ס' 67 לפקודת התעבורה).

במקרים רבים קבע בית המשפט כי מי שנוהג בפסילה, ראוי שימצא מקומו מאחורי סורג ובריח.

ברע"פ **1211/12** ישראל נ' מדינת ישראל (לא פורסם) אושר עונש מאסר בפועל למשך 8 חודשים בגין עבירה של נהיגה בזמן פסילה, שעה שמדובר בעבירה ראשונה מסוגה והנאשם בעל נסיבות אישיות חריגות, נעדר עבר פלילי שלא ריצה מאסר מעולם.

ברע"פ **5642/05** אלי יהודה נ' מ"י, אישר ביהמ"ש העליון עונש מאסר בפועל בן 6 חודשים בגין נהיגה בזמן פסילה, וזאת בנוסף לתקופת פסילה בפועל בת 30 חודשים.

ברע"פ **3878/05** יעקב בן גוזי נ' מ"י, אישר ביהמ"ש העליון מאסר בפועל לתקופה בת 12 חודשים על מי שנהג בזמן פסילה, וזאת על אף היותו אב ל- 10 ילדים המשמש רב ומנהיג של קהילה, ולמרות המלצת שרות המבחן להימנע מהטלת עונש מאסר. בנוסף הטיל גם תקופת פסילה בפועל בת 3 שנים.

ברע"פ **7523/06** סאמר מואסי נ' מ"י, קבע ביהמ"ש 12 חודשי מאסר בפועל לנהג בפסילה.

ברע"פ **6415/07** רחמן רחיל נ' מ"י, נדחתה בר"ע על גז"ד ובו 10 חודשי מאסר בפועל לנהג בפסילה.

ברע"פ **225/09** ריאן סרסור נ' מ"י, אישר ביהמ"ש העליון מאסר בפועל לתקופה בת 24 חודשים על מי שנהג בזמן פסילה, בנוסף הטיל גם תקופת פסילה בפועל בת שנתיים.

ברע"פ **8013/13** מסעוד נ' מדינת ישראל (לא פורסם) אישר ביהמ"ש העליון עונש מאסר בן 12 חודשים ו-4 שנות פסילה בפועל, בגין עבירה של נהיגה בזמן פסילה.

הענישה נקבעה ברף תחתון, הכולל מאסר בעבודות שירות רק כאשר דובר בנהיגה בפסילה בפעם הראשונה, כשאין לצידה עבירה נלווית, כאשר לנאשם אין עבר פלילי ועברו התעבורתי אינו מכביד.

נהיגה בשכרות:

נוכח חומרת העבירה והסכנה הגלומה בה, ראה המחוקק להורות בצידה של העבירה על עונש פסילת מינימום בת שנתיים (סעיף 39.א. לפקודת התעבורה). זאת ועוד, בצידה של עבירת שכרות חוזרת (בתוך שנתיים) נקבע בסעיף 63 לפקודת התעבורה עונש מאסר של 3 שנים.

אף פסיקת בתי המשפט, התייחסה לא אחת למסוכנות הרבה הטמונה בעבירה זו:

עמוד 4

בת.פ 308/95 (י-ם) מ"י נ' אשר גבארה, מכנה כבוד השופט רובינשטיין את השכרות, במילים חריפות כ - "הפקרות גמורה המסכנת את הבריות". - ועוד:

" נהיגה בשכרות הינה מן הרעות החולות שבכביש, שסכנתן בצידן ועלולות לגרום לאסונות, בחינת 'מכונת מוות נעה'. ההחמרה היא גישת המחוקק, וסטיה ממנה היא חריג, והמחמיר אינו מפסיד ".
[ע"פ 3638/12 וקנין נ' מ"י, (פורסם במאגרים)].

בע"פ 2508/11 סמולנסקי נ' מ"י, אישר ביהמ"ש העליון את החלטת ביהמ"ש המחוזי אשר הוסיף על גזר דינו של בימ"ש קמא 4 חודשי מאסר בפועל, לנהג שנתפס בפעם השנייה נוהג בשכרות. המאסר רוצה בפועל, למרות המלצת שרות המבחן (בביהמ"ש המחוזי) על ריצויו בעבודות שירות.

ברע"פ 5077/07 יפים שטרנברג נ' מ"י, אישר ביהמ"ש העליון עונש מאסר בפועל בן 24 חודשים בגין נהיגה בשכרות ותאונה, לנהג בשכרות בפעם השנייה, מתוכם 8 חודשי מע"ת שהופעל, וזאת בנוסף לתקופת פסילה בפועל בת 10 שנים.

ברע"פ 444/08 משה יוסף נ' מ"י, אישר ביהמ"ש העליון עונש מאסר בפועל בן 9 חודשים לנהג בשכרות בפעם השנייה, לאחר שביהמ"ש המחוזי הפחית מעונש המאסר של 12 חודשים שהטיל ביהמ"ש לתעבורה, וזאת למרות טענת הנאשם ל"נסיבות אישיות" מיוחדות.

הסנגור המכובד הציג מצדו אסופת פסיקה (כמפורט בפרוטוקול) בה גזרו בתי המשפט לתעבורה במקרים של נהיגה בשכרות חוזרת (ואף בשלישית וברביעית) עונש מאסר שרוצה בעבודות שירות ומפנה לשיקולי שיקום. לשיטתו נקבע הרף תחתון של הענישה במקרים אלו כך שיכלול עבודות שירות ואינו כולל מאסר בפועל.

בתיק ת"ד 20259/06 מדינת ישראל נגד מוחמד שיבלי, בביהמ"ש לתעבורה בנצרת, נדון בפני כב' הש' עדי במבילה-אינשטיין, נאשם שנהג בשכרות ובקלות ראש התהפך עם רכבו וגרם לת"ד בה נחבל בעצמו חבלה של ממש (שבר בכתף). לתיק צורפו 5 אישומים נוספים בגין 5 מקרים אחרים של נהיגה בשכרות. ביהמ"ש גזר את הדין ל-6 חודשי מאסר בעבודות שירות, תוך העדפת שיקולי שיקום. ביהמ"ש שם קבע את מתחם הענישה בגין כל אירוע ולעניין מתחם הענישה הכללי נקבע כי זה כולל ברף התחתון ענישה ללא מאסר בפועל. [ראוי לאבחן מקרה זה מהמקרה שבפני בו הנאשם נהג בנוסף גם בפסילה כשהוא מפר את החלטת ביהמ"ש].

בפ"ל 130-01-14 מדינת ישראל נ' עמית מכטינגר, אליו הפנה הסנגור, בחרה ס' הנשיאה כב' הש' נועה פראג-לבוא מב"מ"ש זה, שלא להטיל עונש מאסר על נאשמת ב-2 אישומים של נהיגה בשכרות כאשר לה הרשעה קודמת בשכרות, זאת מנימוקים המפורטים בגזר הדין ומשיקולי שיקום. עם זאת ביהמ"ש קבע חד משמעית כי מתחם הענישה לגבי שכרות שניה ושלישית כולל מאסר בפועל החל מהרף התחתון.

חשוב להבחין בין "טווח הענישה הנהוג" לבין "מתחם העונש ההולם":

מדיניות הענישה משתנה ממקרה למקרה בהיות הענישה אינדיבידואלית. "טווח הענישה במקרים דומים" - הינו אך שיקול אחד מבין מכלול השיקולים הנדרשים בקביעת "מתחם הענישה" ואינו השיקול הבלעדי. [ע"פ 6048/13 מוחמד בשיר חוסין נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים) (14.08.14)].

בע"פ 1323/12 רך חסן נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים) (13.05.13) קבע ביהמ"ש העליון:

"...עוד אבקש לחדד כי אין לטעות ולזהות בין מתחם העונש ההולם לבין טווח הענישה הנהוג. מדובר ב"יצורים שונים" ... פועל יוצא מהשוני ... הוא, שמתחם העונש אינו משמש כ"תעריף ענישה קבוע" שאותו יש להחיל בצורה אוטומטית בכל המקרים העתידיים".

נסיבות ביצוע העבירה:

אין ספק כי מדובר בנסיבות חמורות. הנאשם עבר עבירות קשות, כולל כניסה למצב של נהיגה בשכרות (פעמיים) ונהיגה בפסילה תוך מודעות להיותו פסול על ידי בית המשפט, בין היתר בפסילתו עד תום ההליכים בעבירה נשוא כתב האישום הראשון, אשר היה תלוי ועומד עדין בביהמ"ש.

יש לציין כי מדובר בעבירות שנעברו בפרק זמן של כ-3 וחצי חודשים ביניהם. ועוד, מדובר בעבירות חוזרות, נהיגה בשכרות בפעם השישית והשביעית ונהיגה בפסילה בפעם השניה. לא זו אף זו, אף 7 עונשי מאסר מותנה, לא הרתיעו את הנאשם מחזרה (פעמיים) על ביצוע העבירות.

סעיף 40ט(א) לחוק העונשין מונה רשימה שאינה סגורה של נסיבות הקשורות עם ביצוע העבירה, להם יש לתת משקל (לקולא או לחומרא) בגזירת העונש. לעניין זה, מצאתי נסיבה לחומרא בנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירות שכן ניתן לומר כי אך בנס לא נסתיימה נהיגתו של הנאשם בשכרות, בתוצאות חמורות בפגיעה בנפש וברכוש.

קביעת מתחם הענישה הכולל במקרה זה:

בהתאם לעקרון המנחה (סעיף 40(ב) לחוק העונשין) ועל פי סעיף 40(ג) לחוק העונשין לאחר שנתתי דעתי לערך החברתי שנפגע, למדיניות הענישה הנהוגה ולנסיבות המקרה, אני קובע כי מתחם הענישה המקובל בבתי המשפט לגבי כל אחד מהאירועים בנפרד, הוא כדלקמן:

לגבי כתב האישום בתתע"א **8248-03-15** הכולל עבירה של נהיגה בשכרות, מתחם הענישה המקובלת בבתי המשפט לתעבורה נע בין 6 חודשי מאסר בעבודות שירות ל-6 חודשי מאסר בפועל, פסילה לתקופה שבין 24 ל-40 חודשים, מאסר מותנה, פסילה על תנאי וקנס.

לגבי פ"ל **1017-07-15** הכולל עבירות של נהיגה בשכרות, נהיגה בפסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה שפקע ב-2005 ונהיגה ללא ביטוח, מתחם הענישה נע בין 6 חודשי עבודות שירות ל-12 חודשי מאסר, פסילה לתקופה שבין 40 ל-60 חודשים, מאסר מותנה, פסילה על תנאי וקנס.

את מתחם הענישה הכולל ל-2 האירועים, יש ללמוד משכלול של מתחמי הענישה שנקבעו בנפרד. אני קובע לפיכך כי מתחם הענישה המקובל בבתי המשפט לתעבורה במקרים דומים, נע כמניפה בין 6 ל-24 חודשי מאסר בפועל, וכן כולל את פסילת רישיון הנהיגה לתקופה של בין 5 ל-10 שנים. בנוסף כולל מתחם זה גם ענישה מותנית נוספת (מאסר ופסילה), וקנס.

קביעת העונש הראוי לנאשם:

קביעת העונש הראוי לנאשם, תעשה בהתאם ל"עקרון ההלימה" ובהתייחס למתחם הענישה שקבעתי. הענישה הנוהגת בשיטתנו הינה לעולם ענישה אינדיווידואלית ולא מכאנית, שיטת המשקללת את נסיבותיו האישיות של כל אדם ואדם. לעניין זה ראוי אף להביא מדבריה של כבוד השופטת (בדימוס) דליה דורנר בע"פ **5106/99 אבו-ניג'מה נ' מדינת ישראל**:

"ענישת עבריינים אינה עניין מכאני. לא ראוי להטיל גזרי-דין לפי תעריפים. בגדר שיקול-הדעת הרחב שמוענק לשופטים בשיטתנו, שבה החוק קובע לרוב עונש מרבי, על השופטים מוטל לקבוע את העונש ההולם לנאשמים האינדיווידואליים העומדים בפניהם".

לעניין מידת "אשמו" של הנאשם, קביעה הנדרשת על מנת לבסס את גזר הדין לפי עקרון ההלימה, נקודת המוצא היא כי מדובר בנהיגה בשכרות חוזרת פעמיים בתוך 3 וחצי חודשים, כאשר בפעם השנייה אף נהג הנאשם בניגוד לצו בימ"ש המורה על פסילת רישונו. בנוסף לנאשם עבר תעבורתי מכביד ביותר, הכולל עבירות זהות חוזרות וכן רישום פלילי. מדובר הפעם בצירוף עבירות נהיגה בשכרות, (פעם שיטית ושבועית) ונהיגה בפסילה (בפעם השנייה), בעברו של הנאשם.

הנאשם מחזיק ברישיון נהיגה משנת 2003 וצבר לחובתו 45 הרשעות קודמות בתעבורה. בעברו 5 הרשעות קודמות בעבירה של נהיגה בשכרות (בשנים: 2009 - 2011) והרשעה קודמת אחת בנהיגה בפסילה (2011). בהרשעתו האחרונה משנת 2011 אף רצה 6 חודשי מאסר בעבודות שירות.

כנגד הנאשם תלויים ועומדים **7** חודשי מאסר מותנה בתיק בימ"ש פ"ל **3767-06-10** בגזר דינה של כב' הש' מגי כהן מבימ"ש לתעבורה בפתח תקוה, מאסר שהוא **חב הפעלה** (בגין כתב האישום השני).

לנאשם רישום פלילי עשיר בעבירות רכוש ואלימות, גניבת רכב (2005), הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ותקיפת שוטר (2006 ו- 2009), איומים (2009) - עליהן נשפט ב-2011 וב-2010. בנוסף בעברו הרחוק יותר הרשעות מ-2005 ומשנים קודמות לכך בעבירות נוספות מאותו סוג, רכוש, אלימות ועוד.

הנה כי כן, עברו הפלילי והתעבורתי של הנאשם הינו מכביד ביותר. מאידך, הוברר כי מקור ביצוע העבירות על ידי הנאשם, במיוחד בשנים האחרונות, הינו ברובו התמכרותו רבת השנים לאלכוהול.

במקרה זה יש להכריע לפיכך, האם יש להעדיף את עיקרון השיקום על פני עיקרון הגמול וההלימה בעניינו של הנאשם, שכן מחד, מעשיו חמורים ומאידך, אין להתעלם מהפוטנציאל הקיים להצלחת תהליך השיקום והגמילה מאלכוהול שהנאשם מצוי בתחילתו.

בפסיקה ענפה של ביהמ"ש העליון, הדגיש ביהמ"ש את חשיבות ההיבט השיקומי. גם במקרים קשים ובעבירות חמורות, העדיף ביהמ"ש העליון לפסוק בעד שיקומו של הנאשם, חרף מעלליו הקשים.

[ראה למשל: ע"פ 8092/04 ישראל חביב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (2004), ביטל בית המשפט העליון עונש מאסר של 40 חודשים, עקב שיקומו של הנאשם מסמים. ברע"פ 5066/09 ירון אוהיון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (2010), נגזרו 54 חודשי מאסר בעבירות מרמה, בית המשפט העליון התיר ערעור בגלגול נוסף עמד בהרחבה על האינטרס הציבורי בשיקום העבריין ועל חשיבות שיקול זה בגזירת הדין ובסופו של יום הפחית באופן ניכר מעונש המאסר. בע"פ **4075/12 כפיר בן חמו נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו) (2012), קיצר בית המשפט העליון עונש מאסר של 18 חודשים ל- 6 חודשים בעבודות שירות, עקב שיקומו של הנאשם, נסיבות חייו הקשות והשיהוי בהגשת האישום].

על פי סעיף 40 לחוק העונשין נדרש בית המשפט למצוא כי הנאשם "השתקם" או כי "יש סיכוי של ממש שישתקם". תסקיר שירות המבחן קבע כי לנאשם פוטנציאל שיקומי. הנאשם השתלב בטיפול בעמותת "אפשר" והתרשמות קצינת המבחן הייתה חיובית ביותר. אמנם לא מצאתי כי תסקיר שירות המבחן מעריך את סיכוי השיקום של הנאשם כ"גבוהים" אולם אני נכון להניח לזכותו כי מאחר וזו פעם ראשונה שהוא משתתף בטיפול ונוכח תקופת מעצרו בתיק זה (כ-11 חודשים) וכן נוכח נישואיו הטריים ואבהותו, סיכויי שיקומו כעת נוכח המוטיבציה שהוא מראה הינם אכן גבוהים וממשיים.

ביהמ"ש העליון קבע כי אם נמצא פוטנציאל שיקומי ממשי הרי שביהמ"ש רשאי לסטות ממתחם הענישה, ובידו "מלוא שיקול דעת אם לחרוג לקולא מהמתחם שנקבע" [ראה: רע"פ **7681/13 דקה נ' מדינת ישראל** (לא פורסם)].

בהתייחס לנסיבות שיש בכוחן להצדיק סטייה לקולא מן המתחם, נקבע בין היתר כי תסקיר המגלה פוטנציאל שיקומי של ממש תוך קביעה כי הסיכוי להישנות עבירות נוספות בעתיד הוא נמוך ביותר, התנהגות המעידה על רצון כן להשתקם ועוד, עשויים להצדיק סטייה לקולא ממתחם הענישה [ע"פ **1903/13 עיאשה נ' מדינת ישראל** (לא פורסם)].

מצאתי כי במקרה זה, קיים אצל הנאשם "פוטנציאל שיקומי" וכן הנאשם החל הלכה למעשה בשיקום ממשי כמתואר בתסקיר שירות המבחן, לפיכך יש מקום להתחשב בקביעת עונשו במסגרת גזר הדין בשיקולי שיקום. לנאשם סיכויי שיקום טובים, אין ספק, כי אם יצליח שיקומו של הנאשם, יטיב הדבר עם החברה כולה.

ועם זאת, מאחר וכנגד הנאשם תלוי ועומד מאסר מותנה של 7 חודשים שהינו חב הפעלה כאמור, אין מנוס אלא משליחתו כעת של הנאשם לריצוי מאסר בפועל, מאחורי סורג וברח.

המאסר המותנה שהוא חב הפעלה, מהווה עונש חיצוני, עצמאי ונפרד, לגביו אין לביהמ"ש כל שיקול דעת וביהמ"ש מחוייב להורות על הפעלתו. מדובר בעונש שאינו נמצא כלל בתוך מסגרת השיקולים של גזירת העונש על פי מתחם הענישה ו"העקרון המנחה" [עקרון "ההלימה"].

כאמור מתחם הענישה הכולל שקבעתי למעשי הנאשם, נע בין 6 ל-24 חודשי מאסר בפועל. העונש הראוי לנאשם על מעשיו לפני הפעלת התנאי הינו מאסר בפועל מאחורי סורג וברח, על פי מתחם הענישה ולפחות ל- 6 חודשים.

מאחר ומצאתי כי לנאשם פוטנציאל שיקום לגמילה משימוש ארוך שנים באלכוהול, ובהתחשב בימי מעצרו של הנאשם במעצר בפיקוח באזוק אלקטרוני (כ-10 חודשים), אני סבור כי יש להעדיף במידה בלתי מבוטלת שיקולי שיקום של הנאשם ולחרוג לקולא אף מחוץ למתחם הענישה. מאחר והאפשרות של מאסר בעבודות שירות אינה רלוונטית, אתחשב בשיקולי שיקום בקביעת משך תקופת המאסר שאגזור על הנאשם בגין העבירות בהן הורשע (מעבר להפעלת 7 חודשי המאסר החב הפעלה).

וידגש כי אך ורק בשל התחלת הטיפול שמקבל הנאשם במסגרת מאמצי שיקומו כעת, החלטתי שלא למצות את הדין עם הנאשם. הנאשם החל את צעדיו הראשונים בטיפול בהתמכרותו לאלכוהול, ואני משוכנע כי יוכל למצות את תהליך הגמילה במסגרת שב"ס במקום בו ירצה את תקופת מאסרו.

סיכומי של דבר, שמעתי את ב"כ הצדדים וטיעוניהם, שקלתי את האינטרס הציבורי במניעת נהיגתם של נהגים שיכורים ושל נהגים פסולים, נתתי דעתי לכך שמדובר בעבירות חוזרות, התחשבתי בעברו התעבורתי והפלילי המכביד של הנאשם ובמאסר המותנה שהוא חב הפעלה. מנגד, התרשמתי גם מנסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם כמפורט בתסקיר שירות המבחן וכפי ששמעתי אף מפיו של הנאשם בעצמו, נתתי דעתי לבקשתו של הנאשם לקבל טיפול, לסיכויי "שיקומו" והגמילה מאלכוהול, ואף לעובדה כי הוא עצור בפיקוח אזוק אלקטרוני במעצר בית כ-10 חודשים, עד היום.

לאור כל האמור, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

1. הנאשם ירצה תקופת מאסר בת 10 חודשים, שירוצו מאחורי סורג ובריח, הכוללים:

3 חודשי מאסר בגין העבירות בהן הורשע, ובנוסף - 7 חודשי מאסר מותנה, שהינו **חב הפעלה**, מתיק פ"ל 3767-06-10, (גזר הדין מיום 19.12.12), אשר אני מורה על הפעלתם **במצטבר**.

מתקופת המאסר ינוכו ימי מעצרו של הנאשם (מיום 03.07.15 ועד יום 06.08.15) בתיק מ"ת(י-ם) 1018-07-15 (הקשור עם תיק פ"ל 1017-07-15 שצורף בפני).

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי מאסרו (לאחר חג הרמאדן) ביום 10.07.16 עד שעה 10:00 בבית סוהר "איילון" בשב"ס רמלה, או במתקן אחר על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון.

על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787336, 08-9787377.

מאחר והנאשם מצוי בעיצומו של תהליך גמילה מאלכוהול, אני מורה כי שב"ס ייתן דעתו לכך במסגרת המיין המוקדם, וידאג לאפשר לנאשם לקבל סיוע להמשך הגמילה, כולל השתלבות בקבוצה טיפולית במסגרת קבוצת A.A (אלכוהוליסטים אנונימיים) בבית הסוהר.

הנאשם יחתום היום על ערבות עצמית בסך 25.000 ₪ להבטחת התייצבותו לריצוי מאסרו במועד.

ניתן צו עיכוב יציאה מהארץ, ל-6 חודשים מהיום. מזכירות תדווח לרשב"ג באופן מיידי.

2. פסילה בפועל מלהחזיק או מלקבל רישיון נהיגה למשך 5 שנים.

4 חודשי פסילה מותנית מתיק פ"ל 10-06-3767, מופעלים בחופף.

מניין ימי הפסילה, יהיה בהתאם לסעיף 42 לפקודת התעבורה, במצטבר לכל פסילה אחרת.

הובהר לנאשם כי מיד עם שחרורו ממאסר, עליו להפקיד תצהיר חלופי להפקדת רישיונו במזכירות בית המשפט בתיק זה, וזאת על מנת שמניין ימי הפסילה יחל.

3. 12 חודשי מאסר וזאת על תנאי למשך 3 שנים, והתנאי שלא ינהג בשכרות או תחת השפעת אלכוהול או יסרב לבדיקת שכרות מכל סוג.

4. 12 חודשי מאסר וזאת על תנאי למשך 3 שנים, והתנאי שלא ינהג בפסילה או ללא רישיון נהיגה.

5. הנאשם יחתום היום על התחייבות כספית בסך 20,000 ₪ למשך 3 שנים, שלא יעבור עבירות של נהיגה בפסילה או נהיגה בשכרות. לא יחתום ייאסר ל- 30 ימים.

מאחר ודנתי את הנאשם למאסר בפועל, ובנסיבותיו האישיות, אמנע מלגזור עליו כל קנס.

זכות ערעור כחוק בפני בית המשפט המחוזי בתל אביב בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ט אייר תשע"ו, 06 יוני 2016, במעמד הנוכחים.